

## Asiantuntijuutta jaetaan verkostoissa

*Katja Mattila, tradenomi YAMK, suunnittelija, alumnitoiminta, korkeakoulupalvelut, Lapin ammattikorkeakoulu*

*Marika Saranne, KTM, TKI-päällikkö, Kaupan ja kulttuurin osaamisala, Lapin ammattikorkeakoulu*

Asiasanat: Alumni, alumnitoiminta, tutkimus, kehitys, innovaatio, TKI, verkostoituminen, verkostot

Digitalisaatio muuttaa työelämää ja vaatii tulevaisuudessa uudenlaista osaamista tai osaamisen yhdistelmiä (TIEKE 2017, 4). Kilpailu osaajista kiristyy työmarkkinoilla ja osaamisen kehittäminen on tulevaisuudessa yhä enemmän työntekijän vastuulla. Tietoyhteiskunnan sijaan puhutaan verkostoyhteiskunnasta: virtuaalisesta toimintakulttuurista, jossa verkostot ja verkostomainen toimintatapa korvaavat entisiä hierarkkisia tapoja toimia ja jossa uudet innovaatiot ja mahdollisuudet syntyvät muuttuvien verkostojen sisällä. (Castells, 2010, 500-509.) Menestyäkseen työntekijöiden ja yritysten on kyettävä rakentamaan verkostoja ja osattava hyödyntää verkostojen tuomat mahdollisuudet ja synergiaedut. Tieto liikkuu ja jalostuu verkostoissa nopeasti. Verkostoilla ja asiantuntijuuden jakamisella on tulevaisuudessa yhä tärkeämpi merkitys, myös työntekijän työllistymisen kannalta. Työntekijä, jolla on laajat verkostot, on yritykselle arvokas.

Ammattikorkeakoulujen alumnitoiminta on verkostoitumista eri alojen asiantuntijoiden kesken. Alumnitoiminnan peruseräteenä on hyödyttää kaikkia verkoston osapuolia: korkeakoulua, alumnia ja alueen työelämää. Verkoston alkuperäisenä yhdistävänä tekijänä voi olla alumnisuhde yhteiseen korkeakouluun, mutta verkoston kehittyessä muut tekijät yleensä nousevat tärkeämmiksi. Syntyy ystävyys-, asiakkuus-, vertais- ja kumppanuussuhteita, joiden arvo voi olla työelämässä korvaamaton. Alumnitoiminnan kautta alumnit voivat kehittää ja jakaa omaa osaamistaan verkostossa. Verkoston kautta alumnit voivat myös edistää omaa työllistymistään, urakehitystään tai saada arvokkaita, uusia kontakteja.

Alumnitoiminta ja alumniverkostot ovat tärkeitä myös korkeakoulujen tutkimus-, kehitys- ja innovaatio (TKI)-toiminnalle. Ammattikorkeakoulut ovat teoriaa käytäntöön soveltavia korkeakouluja ja tähän toimintatapaan liittyy hyvin vahvasti TKI-toiminta. Lapin ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan tavoitteena on Lapin elinvoiman, osaamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen. TKI-toiminnassa tehdään läheistä yhteistyötä yritysten, yhteisöjen ja julkisen sektorin kanssa. Toiminta on verkostomaista yhteistyötä niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla ja näihin liittyy vahvasti opetuksen kehittämisen rinnalla aluekehittämistoiminta.

TKI- ja alumnitoiminnan yhteistyöllä luodaan monipuolista arvoverkostoa, jonka avulla voidaan entisestään edistää aluekehitystä, sillä alumnit yleensä edustavat alueen yrityksiä ja organisaatioita. Toimittaessa yhdessä alumnien kanssa TKI-toiminta voi mahdollistaa alumnien ja heidän edustamiensa yritysten ja organisaatioiden kumppanuussuhteita kansallisella ja/tai kansainvälisellä tasolla.

Alumnitoiminnan kautta ammattikorkeakoulu ja sen TKI-toiminta ylläpitävät suoraa yhteyttä työelämään ja pysyy näin kilpailu- ja kehityskykyisenä sekä ennakoivana muuttuvassa toimintaympäristössä. Alumni- ja TKI-toiminnan yhteistyöllä lisätään korkeakoulun työelämälähtöisyyttä, saavutetaan uusia kumppaneita, esimerkiksi ammattikorkeakoulujen hanketoimintaan sekä siten vahvistetaan korkeakoulujen opiskelijoiden ammatillista osaamista ja urakehitystä. Alumni- ja TKI-toiminnan yhteistyöllä voidaan laajemmin varmistaa sitä, että korkeakoulut kouluttavat osaajia työelämän ja yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin.

Alumnitoiminta tukee ammattikorkeakouluille laissa määriteltyjä perustehtäviä ja on alueellisesti tärkeää toimintaa, joka kehittää ja elävöittää alueen elinkeinoelämää alumnien omien työyhteisöjen kautta. Alumni on samalla tärkeä työelämän yhteistyökumppani ammattikorkeakoululle ja alumnien osaamista sekä tietotaitoa yrityselämästä hyödynnetään korkeakoulun opetuksen osana. TKI- ja alumnitoiminnan yhteistyö voi synnyttää uutta tutkimusta, uusia menetelmiä ja kehitystoimintaa, esimerkiksi kehittämällä alueen tuotteita ja palveluita vastaamaan alueen toimijoiden tarpeisiin.

Alumni- ja TKI-toiminnalla on omat päämääränsä, mutta niillä on myös samalla yhteneväisiä päämääriä. TKI-toiminnan eräänä päämääränä on kehittää erilaisten toimialojen liiketoimintaa monialaisesti ja kokonaisvaltaisesti hyödyntämällä eri alojen, sektoreiden sekä muiden toimialojen osaamista, verkostoja ja kumppanuuksia. Tätä toimintaa tukee omalta osaltaan

alumnitoiminnan tarjoamat ja ylläpitämät verkostot. Yhteistyön ja verkostojen avulla voidaan luoda uusia näkemyksiä ja monialaisia kehittämisverkostoja, lisätä uusia businessmahdollisuuksia, kumppanuuksia ja yhteistyötä eri toimialojen toimijoiden ja yritysten välille sekä samalla kehittää verkoston toimijoiden osaamista.

Verkostomaisella yhteistyöllä alumni- ja TKI-toiminta luovat lisäarvoa osallistujille, sillä yleisesti ottaen kehittämistoimintaa voidaan pitää eräänä keskeisenä työelämän osaamisalueena. Yhteistyön avulla eri alojen osallistujat/asiantuntijat halutaan nähdä myös verkoston ja sen edustamien toimintojen kehittäjinä, jossa kehittämistoiminta rakentuu eri toimijoiden verkostomaiseen yhteistyöhön, huolimatta siitä, että osallistujat edustaisivatkin erilaisia intressejä.



Kuva: Verkostot luovat lisäarvoa osallistujille (Marika Saranne)

Lähtökohtaisesti verkostoissa tapahtuva yhdessä tekeminen ja työskentely ovat aina hedelmällistä. Yhteisölliset verkostot syntyvät osin tarkoituksellisesti ja osin tahattomasti jonkin toiminnan sivutuotteena, vaikkapa järjestämällä yhteisiä tapahtumia/seminaareja alumni- ja TKI-verkostojen kesken. Tällaisissa yhteisissä tapahtumissa on rikastuttavaa kuulla ja nähdä, miten eri tavoin ihmiset tarkastelevat ja käsittelevät asioita. Verkoston lisäämää arvoa ja monimuotoisuutta on silloin, kun osallistujilla on yhteinen arvopohja ja halu kehittää, kehittyä sekä verkostoitua. Kun koolla on monitahoinen verkosto, jossa on aktiivisesti itsensä ja osaamisensa kehittämiseen tähtäviä ihmisiä, syntyy innostusta ja aktiivista toimintaa. Voi

todeta, että aktiivisuudella, innostuksella, kehittämishalulla ja jokaisen osallistujan tarjoamilla verkostoilla, saadaan aikaiseksi paljon hyvää niin alueelle kuin osallistujille itselleen!

## Lähteet

Castells, M. 2010. The Rise of the Network Society. Wiley-Blackwell 2010. Singapore.

TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry. 2017. Digiosaamisen merkitys ja kehittäminen –selvityksen tuloksia 2017. Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus. Helsinki.